

Tractatus De// Beneficiis// Amplissimus,// Et Doctissimus

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

Cap. 6. De vacatione ob promotionem ad Episcopatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98550](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98550)

ist^a facultas non apparet sublata per Concilium, nec obest decretum d. c. 4. nam ibi Concilium solum inducit vacationem beneficiorum quomodolibet incompatibilium, quæ contra formam sacrorum canonum quis recipere, ac simul retinere præsumperit, unde non prohibet retentionem beneficiorum, alias incompatibilium in casu à iure permisso, & sic ubi Episcopus posset de iure dispensare, & c. & nuntius quotidie dat similes dispensationes.

377 Et ita alias clare censuit S. Congr. vt in seq. declaratione super d. cap. 17. Congregatio Concilij censuit Episcopum ex causa posse dispensare, vt quis possit obtinere duo beneficia disformia sub eodem titulo, dummodo quodlibet per se non sit sufficiens ad sustentationem & prouisi, & tenuit Rota in illa Telefina beneficij 1994. supra relata n. 232.

378 Et an t^o obtinens plura beneficia ex dispensatione Papæ, sine causa tamen rationabili, sit tutus in foro conscientie, vltra Abb. in repetit. d. c. extripanda, §. qui vero, de preben. numero 43. & ibi Rebuff. circa 6. & vltim. argum. Abbatis, Gambarum, lib. 5. tit. an legatus possit plura beneficia vni conferre, à numero 84. Hodedam d. cap. vltim. 2. p. numero 38. Nauarr. supra & conf. 1. de consuet. a. num. 37. Sotum, Aragon, & Salon supra. vide Caietanum in summ. verb. beneficium, Armillam eod. verb. num. 43. Cordubam, lib. 1. quest. 9. 20. Angles de restitut. quest. de restitut. faciendi propter negligent. Ecclesiasticor. art. 1. 2. difficult. dub. 3. Lud. Lopez instr. conscientie 1. tom. cap. 252. & seq. Manuel Rodrig. in summ. 1. tom. cap. 31. num. 7. & 8. Vegam 1. par. cap. 36. casu 30. Toletum lib. 5. c. 81. Corradum in respons. casuum conscientie, quest. 35. in additione Pet. Ledesm. in summ. 2. par. tract. 7. cap. 1. circa 9. conclusionem, & 11. & Didac. Perez ad Villad. de irregul. c. 1. n. 13. Lessium d. lib. 2. c. 34. num. 151. & seq. Açorem 2. par. libro 6. cap. 12. quest. 7. 8. & 11. & libro 5. cap. 3. quest. 2.

379 Tandem t^o aduertendum est regulam de triennali possessore non suffragari contra decreta Concilij, d. c. 4. sessio. 7. & d. cap. 17. sess. 24. de reformatione, vt censuit S. Congr. Concilij. his verbis: An præsumpta dispensatio, in qua fundatur regula de triennali, habeat locum contra decreta Concilij, cap. 4. sess. 7. cap. 17. sess. 24. & cap. 15. sess. 25. de reformatione ita vt possidentes beneficia contra dispositionem dictorum decretorum, ex tali præsumpta dispensatione suam possessionem tueri valeant, sanctissimus dominus noster, ex sententia Congregationis respondit non habere locum contra citata concilij Trident. decreta à Cardin. Carrafa. Et est alia declaratio S. Congregationis, & decisi. Rotæ in causa Calagurritana canonicatum supra adducta 7. par. c. 3. n. 83. & 88.

380 De quo t^o vide tradita per Sarnen. reg. de triennali, q. 10. Menoc. de præsump. lib. 3. præsump. 133. à nu. 72. & Flores q. 23. ex n. 51.

381 Et nouissime t^o posthæc vidi aliam declarationem S. Congregationis Concilij adductam per Ioā. Vuamefium conf. 233. in addition. his verbis: An duo canonicatus de iure in vim S. Concilij Tridentini Decretorum sint incompatibiles, Congregatio respondit esse incompatibiles. An per assecutionem secundum canonicatus ipso iure vacet primus, Congregatio censuit post adeptam pacificam possessionem secundum primum ipso iure vacare. An is qui duos canonicatus simul absque dispensatione Apostolica per triennium, & vltra detinet, vtroque ipso iure excidat in vim d. Decretorum Concilij Tridentini. Congregatio iudicauit, si duos huiusmodi

canonicatus simul retinere perrexerit, vtroque esse ipso iure priuatum ex Decreto Concilij Tridentini. An vtriusque canonicatus possessionem tueri, & defendere valeat possessor, ex reg. de triennali, Congregatio respondit non posse.

CAP. VI.

De vacatione ob promotionem ad Episcopatum.

SUMMARIA.

Beneficia promoti in Episcopum vacant sine controuersia, n. 1. vacante omnia beneficia, n. 2. Etiam simplicia, n. 3. Ac etiam pensiones n. 4.

Quando illa vacare censentur, controuersia est, & resoluitur de iure non vacare, nisi post adeptam possessionem pacificam, & consecrationem, seu huius loco lapsum trimestris ad consecrationem dati, nu. 5. In curia tamen beneficia electi in Episcopum in curia consecrati, statim conferuntur etiam ante adeptam possessionem secundum glossam, & alios, n. 6. Alij vero dicunt, quod de stylo & consuetudine curie beneficia promoti statim vacant per promotionem statimque, vt vacantia per Papam conferuntur, nu. 7. Declarando tamen, quod licet statim conferantur, tamen collatio non debeat habere effectum, & beneficia verè, & effectualiter vacare non censentur, nisi saltem adeptam possessionem, vel per eum stante secundum Abb. & alios, n. 8.

Rota tamen, & alij interpretantur istud de stylo curie procedere, quando in promotione Papa decreuit beneficia vacare, alias statim iuris communis dispositioni, & ab eo regulari stylo curie, n. 9. Et tunc non intrabit d. declaratio Abbatis, sed decernente Papa beneficia statim vacare vacabunt verè, & effectualiter statim, & prouisi de eis poterit possessionem capere, etiam ante adeptam à promotore possessionem Episcopatus, quamuis si non posset, postea eam capere posset, & redire ad sua beneficia, etiam sine noua collatione, n. 10.

An promotus intra triennium spatium datum à iure ad faciendum se consecrari, debeat etiam possessionem Episcopatus adipisci, & alias non docto de impedimento dicantur vacare beneficia, à numero 11. Resoluitur ad capiendam possessionem, non esse assignatum d. tempus, & solum spectabitur, an eam sit adeptus, vel per eum steterit, & num. 13. ponitur dec. Rota.

An si cum promotus esset dispensatum, quod non teneretur consecrari intra annum durante tempore talis dispensationis, beneficia vacent, resoluitur non vacare, etiam si dispensatio esset ad instantiam paritis contra aliquos, n. 14. & 15. Et idem in prorogatione temporis dari ad se consecrandum, quia in effectu idem est, & eadem ratio, n. 16.

An si electus administrasset de facto, ante confirmationem vacent beneficia priora à numero 17. Referunt sententia Abb. & Decij, & resoluitur vacare, quando ille est etiam consecratus, licet illicite & iniuste, modo consecratio sit alias valida, & in forma Ecclesiæ.

Beneficia promotorum ad Episcopatus in terris infidelium existentes, seu titulares, non vacant, n. 24.

Licet per promotionem ad Episcopatum vacent pensiones, non tamen vacabunt, nisi adepti possessione, & consecratione secuta, n. 25. Nec vacabunt pensiones promotorum ad Episcopatus in terris infidelium, seu Episcoporum titularium Ecclesiarum, quae sunt in partibus infidelium, n. 26. Et quamvis in promotione decernerentur beneficia vacare, non facta expressa mentione de pensionibus, Decretum istud ad eas non extenderetur, n. 27. Et quando pensiones etiam expresse decernerentur vacare, non censerentur effectualiter vacare ante adeptam possessionem Episcopatus, n. 28. Sed verius est tunc statim vere vacare, & ex tunc non deberi, n. 29.

Beneficia, quae promoti obtinent tempore promotionis sunt Papa reservata, per extrauag. ad regimen, siue tunc, siue postea, quomodocumque vacent, n. 30. Et quamvis d. extrauagans sit temporalis, tamen omnes S. Pontifices eam renouant in prima regula Cancellaria, n. 31. Et ponitur decisio Rota, n. 32. Et quod in ea dicitur beneficia promoti vacare in curia, & ut sic esse etiam reservata intelligitur, quando in promotione Papa decernit ea vacare, n. 33.

Pensionibus, & quacumque dispositionibus facta de beneficiis resignatis simpliciter vel ex causa permutationis per promouendos ad Ecclesias cathedrales, & quascumque prelaturas inter earum vacationis, & promotionis tempora sunt cassae, & irritae, ut in regula 25. Cancellaria, n. 34. Et qui eam explicat n. 35. Quae regula habet locum, non solum in resignationibus factis in manibus ordinariarum, sed etiam in manibus Papae, etiam in fauorem, & cum reservatione aliqua, &c. n. 36. Beneficia tamen, quae habent nominati ad Episcopatum, per Regem Hispania resignari solent cum derogatione istius regulae in fauorem illorum, quos rex vult, n. 27.

Supradicta procedunt in minoribus beneficiis, quae promoti antea obtinebat, de quibus loquuntur iura citata, nu. 38. & cap. si quis iam translatus 21. q. 2. de minoribus, tam primo, quam secundo, num. 38. Secus est in Episcopo translato ad alium Episcopatum, nam primus statim vacat per translationem ad secundum, & absolutionem a primo per prius factam a Papa accedente ipsius translatis consensu, etiam non adepti possessione secundi contra Roman. & Felin. num. 39. & seq.

Videtur consuetudine receptum in Hispania, quod Episcopi translati ad alium Episcopatum administrant in primo, & in eius possessione permaneant, donec possessionem secundi adipiscuntur, vel promoti ad primum possessionem eius capiat, quamvis non lucrabuntur fructus a die translationis factae cum consensu illorum, & ita seruatur, maxime cum lucentur fructus secundi Episcopatus, n. 41. Non tamen non valebit prouiso ab eis facta de beneficiis vacantibus post translationem, ex reg. 2. Cancell. n. 42.

Licet per Episcopatum priora beneficia vacent, per adaptionem tamen dignitatum, vel beneficiorum, non vacat Episcopatus, nec Abbatia, n. 43.

An collatio dignitatum, vel beneficiorum facta Episcopo valeat, Resoluitur, quod non, nisi fiat ex dispensatione Papae, aut ex iusta & necessaria causa, n. 44. Episcopo tamen titulari, vel qui renuntiavit Episcopatum, facta collatio, praesertim de beneficiis simplicibus, valebit contra Card. & Bursatum, n. 45. Et reservatio pensionis maxime facta mentione de Episcopatu, n. 46.

Valebit collatio beneficii facta electo in Episcopum ante confirmationem, & vacabit post confirmationem, sicut alia obtenta, nec per illius affectationem ius per electionem quassum perditur, n. 47.

Beneficia promoti in Episcopum vacare plenum est, & fin e controuersia, cap. cum in cunctis, §. 1. de elect.

Vacantque omnia beneficia. Caputaq. dec. 400. & 401. p. 2.

Etiam simplicia, Lamb. de iure patro. 1. p. 2. lib. 9. 6. ar. 15. a. num. 9. Hoieda de incompatibilitate benef. 1. p. c. 4. n. 3. & Flam. Paris. de resignat. benef. lib. 3. q. 1. nu. 76. & alij.

Ac etiam pensiones, ut tradidi supra 1. par. cap. 5. n. 110.

Quando autem illa vacare censeantur, controuersia est, in qua dicendum est de iure non vacare, nisi post adeptam possessionem pacificam, & consecrationem, seu huius loco lapsum trimestris ad consecrationem dati, & ita probat tex. in d. cum in cunctis, §. 1. & ibi glo. c. si quis Episcopi 92. dist. Innoc. nu. 4. Ioan. And. Butr. Imola nu. 4. Abb. a. n. 1. & 6. Bellam. Decius a. n. 1. & 11 & alij in d. §. 1. qui reprobant opinionem Hostiensis volentis, quod ultra possessionem, & consecrationem haberetur etiam tempus trium mensium, idem Oldra. conf. 14. a. num. 4. Roman. conf. 335. & 345. numero 17. Pauin. de offic. & potesta. Cap. sede vacante 2. p. q. 9. Felin. in tract. quando litera Apostolica limitat. 5. ver. & bene considerata, Hier. Paul. in practica Cancell. §. notabilia de vacantibus speciali reservatione, Probud ad Monachum in cap. 2. de preben. in 6. numero 49. Colm. in pragmatica sanctione, c. 11. cet. §. censuit, verb. promoti, Staphil. de literis gratiae, tit. de variis modis vacationis. §. secundus principalis modus, Lamber. de iure patro. d. 1. par. 2. lib. 9. 6. art. 15. Gigas pensio. quast. 56. numero tertio & quarto, Rebus. in concord. tit. de mandat. Apostolic. §. statum. verb. Ecclesias. Corraf. de benef. 1. par. cap. 10. a. numero sexto. Rosiniacus cap. 5. a. numero primo, Pet. de Baifio in Directorio electionum 3. par. cap. 48. numero 2. & 3. Simoneta de reservat. quast. 27. num. 2 & ibi Paulus Granutius, numero 6. Mandos. reg. 1. Cancell. quast. 15. num. 2. & reg. 26. quast. 4. num. 2. Ferrutus conf. 53. numero tertio & quarto, Bursat. conf. 35. libr. 4. Nauarr. conf. 14. de election. Hoieda de incompatibilitate dist. cap. 4. numero 13. Pet. Gregor. de benef. cap. 24. numero 10. Anaf. Germonius de indultis Cardin. §. si vero a numero 20. Flamin. Paris. dist. libr. 3. questione 1. numero 76. Quintanaduernas lib. 4. Ecclesiasticon, numero 114. & 115. Cerolam praxi Episcopali 1. par. verb. vacatio. Et Achilles dec. 37. alias 1. de promotis. Caputaquen. dec. 401. par. 2. Cuius literam numero 3. dum dicit, luxia stylum, & consuetudinem Romanae curiae, existimo esse mendosam, & debere dicere, Licet non iuxta stylum, &c. ut patet ex sequentibus, & allegationibus Abbatis, Felini & Gigantis, & maxime, quia dicit, quod non sufficit, sola allegatio consuetudinis, sed debet per testes probari. Et Rota in Toletana scholasticarum de Alcalá 22. Iunij 1592. coram D. Orano infra adducta, num. 13. & in Barchinonen. canonicatus 9. Martij 1598. coram D. Millino supra adducta 6. par. cap. 4. numero 23. Et posthac Gonzalez ad reg. mensibus gl. 15. n. 53. Azor 2. par. li. 7. c. 16. quast. 12. Card. Tufchus concl. 71. littera B.

Glossa tamen in Clem. 1. ut lite pendente, verb. collatio,

collato, ait, quod in curia beneficia electi in Episcopum in curia consecrari statim conferuntur, etiam ante adeptam possessionem. Et idem dicit Romanus *supra*, & Staphil. *num. 2. § 3. Corraf. num. 7. & Horatius. Mandof. in add. ad Roman. d. conf. 335. l. i. et a. A. qui ait, quod ante consecrationem beneficia de stylo curia non conferuntur, licet post consecrationem illico conferuntur, etiam ante adeptam possessionem & Tufchus *supra num. 4.**

7 Alij vero t dicunt, quod de stylo, & consuetudine curia: beneficia promoti statim vacant per promotionem, statimque ut vacantia per Summum Pontificem conferuntur, Abb. *n. 3. Decius 7. & alij in d. §. 1. Card. & Imola in Clem. 1. Lamb. n. 12. Gigas, Reb. Mandof. d. *quasi. 15. n. 3. § 4. & d. quasi. 4 n. 4. Ferrerius n. 5. & Bursatus n. 4. § 15 & Hoieda n. 14. & Azor ubi supra.**

8 Quem t stylo, qui durus aliquibus videtur, ita temperat, & declarat Abb. *d. num. 3.* quod licet beneficia promoti statim conferantur, tamen illa collatio non debeat habere effectum, & dicta beneficia vere, & effectualiter aliter vacare non censeantur, nisi saltem adepta possessione, vel promotio in mora existente in illam capiendū, quia quis non debet perdere primum beneficium, nisi secundum sit plene consecutus, ut in cap. si quis iam translatus, & ibi glo. verb. *era status 2. quasi. 2. d. ca. si qui Episcopi 92. distincti.* sequuntur Lamb. *d. n. 12. Mandof. d. reg. 26. quasi. 4. num. 5. Bursat. num. 4. Hoieda num. 15 & Flam. Paris. *nu. 78. ubi supra.* Et istam declarationem Abbatis ad dictum stylo curia secuta est Rota in vna Panormitana beneficij, seu pensionis corā D. Fabio de anno 1548 vt per Achill. *d. de i. § 3. n. 1. & testatur Mandof. d. 9. 4. num. 5.**

9 Verum in d. Toletana t scholastria inter Doctorem Neroni, & Doctorem Herrera dixerunt domini Rotam interpretari istud, quod Doct. dicit de stylo curia procedere, quando in promotione Papa decreuit beneficia vacare, iuxta *decis. Cassad. 2. de consuet. num. 3. & quod quando non adest expressum Decretum vacationis, statim iuris communis dispositioni, & ab eo regulatur stylo curia, vt fuit decisum in vna Veglen. coram domino Seraphino, & idem fuit dictum in vna Pharen. pensionis coram sanctissimo Clemente VIII. quae est 1. par. *de iur. dec. 233. ubi numero primo dicitur, quod quamuis in curia sit introductum, quod vacent beneficia promoti per promotionem: hoc tamen est, quia eo ipso, quod Papa aliquem promouet ad Episcopatum, decernit beneficia vacare illa illico conferendo. Et ita circa dictum stylo Anaf. Germon. *supra n. 27. ait sibi placere, quod ei dixit D. Iosephus Ferrerius, referendarius, & abbreviator, vt de stylo tantum per promotionem beneficia non dicantur vacare, sed de stylo decernantur vacare, vt dicit Simoneta *supra n. 3. & Naua. in c. accepta, de res. spol. oppos. 10. solutione, n. 34. & D. Sahagun in c. eam te de rescript. num. 20. ait, quod praxi receptum est eodem Consistorio Episcopum a Pontifice confirmari, omniaque eius beneficia, & pensiones vacare pronuntiatum.****

10 Sed an t intrabit tunc dicta declaratio Abbatis, credo, quod non, sed quod decernente Papa beneficia statim vacare, vacabunt vere, & effectualiter statim, & prouisus de eis poterit possessionem capere, etiam ante adeptam a promotio possessionem Episcopatus, quia ita videtur velle Papa, ita decernendo, quamuis si forte promotus non posset postea cape-

re possessionem Episcopatus, posset redire ad sua beneficia, etiam sine noua collatione, quia illud Decretum papae intelligitur sub tacita conditione, nisi forte prouisus non possit consequi Episcopatum: facit cap. si beneficia de praben. in 6.

Sed dubitatur, an t promotus intra trium mensium spatium datum à iure ad faciendum se consecrari, vt dicunt Dd. citati, & probat tex. in cap. quoniam 75. distincti. & in c. quoniam 100. dist. & Concilium Tridentinum sess. 7. cap. 9. & sess. 23. cap. 2. de reformatione. debeat etiam possessionem Episcopatus adipisci, & alias non docto de impedimento, quare intra istud tempus, possessionem etiam non sit adeptus, dicantur vacare beneficia, quod sentit Anaf. Germonius *supra n. 24. & clarius n. 48. cum Caputaq. decis. 401. n. 5.*

Sed t verius est ad capiendam possessionem, notū esse assignatum dictum tempus trium mensium, quia nō est tex. qui ita dicat, nec ex quo id colligi possit. Vnde ad vacationem beneficiorum, quod attinet ad possessionem, solum spectabitur, an possessionem Episcopatus sit adeptus, vel per eum steterit, quin eam acceperit, Roman. Staphil. *Rofin. num. 1. § 6. per. de Baifio, Mandof. Hoieda, & alij supra, ad cap. licet Episcopatum, de praben. in 6. & exirauag. exco. 1. vers. qui vero, de prab. & cap. commissi, de elect. in 6. & hoc est, quod dicit Caputaquen. d. decis. 401. n. 5. & 6.*

Et ita t plane tenet Rota in dicta Toletana scholastria, quae decisio sic se habet, *Toletana scholastria 22. Iun. 1592. Ioannes Garcia scholasticus Ecclesiae Complutensis fuit ad Ecclesiam Almerien. 16. Calend. Septem. anni 1587. promotus, concessa sibi retentione scholastria ad sex menses, & demum data prorogatione ad sex alios, à die quo Ecclesia possessionem foret assecutus, & consecratus, susceptio consecrationis munere, 15. Nouembris 1587. possessionem Ecclesiae penul. Decem. sequentis apprehendit, sed quia priuileg. felic. memor. Leonis X. & concordia scholastria collatio Archiepiscopo Toletano occurrente eius vacatione in mensibus Ianuarij, Martij, Maij, Iulij, Septemb. & Nouemb. fuerat reseruata: in reliquis mensibus vniuersitati Complutensi. permissa ad eam nominatio, & Regi catholico presentatio, ideo inter Franciscum de Herrera iuri vniuersitatis inuidentem, & Ioannem Baptis. Neroni prouisum ab Archiepiscopo orta differentia dubitauit, an Francisci intentio respectu vacationis scholastria in mense Decembris esset iustificata, & domini tenuerunt pro affirmatiua, quia siue ius commune, siue stylo curia inspiciamus, ad inducendam vacationem beneficiorum promoti, duo sunt requisita, adeptio, scilicet possessionis, & consecratio, seu huius loco lapsus trimestris ad consecrandum, Innoc. in cap. cum in cunctis, num. 4. Abba numero 6. Ioann. Andr. Bellamera, & alij, qui reprobant opinionem Hostiensis volentis ultra consecrationem, & possessionem, quod etiam laberetur tempus trium mensium, idem Anton. de Butrio in glof. 3. vers. noto 1. & ibi Imola num. 4. de elect. Oldrad. conf. 14. numero 4 & seq. Calder. conf. 1. num. 2. de translatione praelati, Achill. dec. 271. alias 1. de promotis. Vnde cum Ioannes 15. Nouem. fuerit consecratus, & successine penult. Decemb. possessionem Ecclesiae adeptus, non potest dici inducta scholastria vacatio, nisi post praedictam diem penul. Decem. qua possessionem Episcopatus accepit. Neq; enim curandum est, quod multi Doctores teneant nō expellamur apprehensione possessionis post consecrationem, vel lapsum tempus ad consecrandū, & de stylo curia omnia beneficia promoti vacare, glof. in d. c.*

CAPITULUM
de
Benef.

cum in cunctis. §. cum vero, verb. ad quem spectant, & ibi Abb. numero 6. & Errig Boie. numero 6. Ioan And. in Clem. 1. & ibi Imola, & Cardin. verb. collatio, ut lite pendente, Roman. consil. 335. Giga de pensio. quæst. 56. numero 3. Staphil. de literis gratiarum, fol. 69. vers. secundus principalis modus, quia Rota eorum dictum interpretatur procedere, quando in promotione, vel translatione Papa decreuit beneficia vacare, iuxta de- cisi. Cassad. 2. de constitutio. verum quando non adest expressum Decretum vacationis, statum iuris communis dispositioni, & ab eo regulatur stylus Curie, ut fuit decisu in una Vegen. coram R. P. D. meo Decano. Neque dicatur culpa Ioanis accidisse quominus prius possessione Episcopatus non fuerit affectus, nam satis verificatur, haud in sua potestate fuisse tempestivius possessionem assequi ex infirmitate, quæ ei supervenit, gloss. in cap. quam sit, verb. iusto impedimento, de elect. in 6. Clem. 1. §. ceterum, de statu monach. cum allegatis, quando enim adest impedimentum, quod causam præstat quominus intra tempus debitum accipiatur possessio, non vacant beneficia promoti, Innocent. in d. c. cum in cunctis, numero 4. & ibi Bellamera quæstio. 7. numero 24. de elect. Caputaquens. decisi. 401. numero 5. lib. 2. Nec obstat, quod potuit procuratorem mittere ad capiendam possessionem, quia cum in adeptione possessionis, teneretur emittere professionem Fidei necessarium fuit, quod corporaliter id faceret iuxta resolutionem Sacra Congregationis Concilii, non autem per procuratorem, ut notant Dd. in cap. ego N. ubi post alios, Abb. numero 6. de iure iurando, ea enim, quæ requirunt personalem residentiam, non possunt per procuratorem suppleri, Hostien. in c. cum desideres, de sentent. excommunicat. Gemin. in cap. eos qui, in princip. nu. 6. eod. in 6. & ita alias fuit conclusum in una Carthagen. fructuum coram illustrissimo Domin. Cardin. Plato.

14 Secundo dub. an si cum t. promotus esset dispensatum, quod non teneretur consecrari intra annum, durante tempore talis dispensationis beneficia vacent, in quo dicendum est non vacare, etiam si dispensatio concessa esset ad instantiam partis, ex quo tunc non est in mora, nec negligentia potest sibi imputari, Butrius, & Abb. a. num. 7. & Decius, num. 12 in d. c. cum in cunctis, §. 1. Felin. in cap. postulasti, numero 13. limitat. 6. de rescript. Staphil. supra numero 5. Cosmas titul. de collatio. §. item insuper, verb. consecrari, Roñin. d. cap. 5. a numero 13. ad 16. & Pet. de Baifo supra a numero. 4. & Thom. Sanchez de matrimonio. lib. 8. disp. 1. num. 24.

15 Quamvis t. contrarium videatur tenere Caputaquens. d. decisi. 401. n. 8. & quamvis in dispensatione ad instantiam partis contrarium teneat Probus ad Monach. in d. c. 2. de præben. in 6. n. 50. cum Ioan. Andr. in d. §. 1.

16 Et idem t. videtur dicendum in prorogatione temporis dati ad se consecrandum, quia in effectu idem est, & eadem ratio, quamvis contrarium in ea nisi concederetur motu proprio, tenet Gomezus de breuius, n. 12.

17 Tertio t. dubitatur, an si electus administrasset de facto, ante confirmationem vacent beneficia priora, in quo Abbas in d. §. 1. num. 10. cum Collectario ibi ait quod sic, lapso tamen tempore trimestris ad consecrationem præfixi, argum. cap. cum qui, de præben. in 6. Et facit text. in cap. quanto de translat. Episcopi, qui loquitur in Episcopo, qui transtulit se de facto ad alium Episcopatum, nam quia de facto plene translatus est, perdit primum, & non debet ha-

bere secundum, ut sic careat, & habito, & ambito, ut recte ait Abb. d. §. 1. n. 11.

At Decius dicit. §. 1. numero 14. docet, quod per ad- ministratorem, & possessionem de facto, non vacant priora beneficia, nisi alia requisita concurrant, scilicet, quod sit confirmatus, & consecratus.

In quo t. Decius videtur quæstionem hanc confunderi, nam si confirmatus est, & consecratus, non potest dici administrare de facto, nisi forte intelligat de eo, qui propria autoritate immiscuit se administrationi alio existente in possessione Episcopatus, cum spoliando, iuxta notatam in cap. transmissam, de elect. & supra 5. p. c. 4. a n. 243.

Rursus sententia t. Abbatis non videtur posse stare, nam cum ad vacationem beneficiorum, non solum requiratur adeptio possessionis, sed etiam consecratio, iuxta dicta, per solam administrationem de facto non potest induci vacatio.

Nec t. obstat, quod loco consecrationis sufficiat lapsus temporis ad eam præfixi, ut supradictum est, nam id verum est, & procedit in eo, qui est negligens, & in mora eam petendi, & faciendi se consecrari: ille qui non est confirmatus, licet de facto administret, non potest dici esse in mora petendi consecrationem, etiam lapso tempore, alias præfixo ad eam petendam, nam quamvis eam peteret, non daretur nec posset dari illi, ex quo non est confirmatus, nec tempus illud currit, nisi confirmato.

Vnde t. sententia Abbatis solum procedet, quando quis administrat de facto ante confirmationem, qui est etiam consecratus, licet illicite, & iniuste, nam si aliquis se faciat iniuste in Episcopum consecrari, eodem modo vacant beneficia, ac si canonice consecratus esset, glo. per tex. ibi in d. cap. cum qui, de præben. in 6. verb. obtinebat, quam ibi sequuntur Monachus, Archidiacon. Ioann. Andr. Francus n. 7. & alij.

Quod tamen t. ego intelligo, modo consecratio sit alias valida, & in forma Ecclesiæ, alias enim perinde esset, ac si facta non esset.

Ex dictis t. inferitur primo, beneficia promotorum ad Episcopatus in terris infidelium existentes, seu titulares, non vacare cum non possint, nec per eos fieri assequi possessionem illorum, Staphilus in d. de qualitate. & statu benef. §. huiusmodi autem, numero 15. Mandos. d. reg. 26. quæst. 4. numero 5. Bursat. d. consil. 351. Nauarr. d. consil. 14. de elect. num. 3. Hojeda d. cap. 4. numero 16. Paulus Granutius ad Simon. de reservatio. d. consil. 27. numero septimo, Anast. Germon. d. consil. §. si vero numero 26. Quintanaduennas d. consil. libro 4. numero 115. & Flamin. Paris. dicens communem d. consil. lib. 3. §. 1. numero 9. & 89. & 96. num. 49. & Achilles d. decisi. 37. Azor d. lib. 7. cap. 16. §. 12. nec contrarium dicit Lessius de iust. & iure lib. 2. c. 34. n. 139. quia deest dictio non.

Secundo t. inferitur, quod licet per promotionem ad Episcopatum vacent pensiones sicut beneficia, ut in principio diximus, non tamen vacabunt, nisi adepti possessione, & consecratione secuta, iuxta supradicta, & sentit Anast. Germon. supra a num. 39. & Rota quamvis dubitanter d. decisi. 233. num. 1. par. 1. diversor.

Nec t. vacabunt pensiones promotorum ad Episcopatus existentes in terris fidelium, seu Episcoporum titularum Ecclesiarum, quæ sunt in partibus infidelium, Puteus decisi. 16. de pensio. Flamin. Paris. d. num. 9.

27 Imo t̄ quamvis in promotione decernerentur beneficia vacare iuxta supradictum stylum, non facta expressa mentione de pensionibus, Decretum istud ad eas non extenderetur, cum sit exorbitans, & pensio non sit beneficium, ut dictum est l. p. c. 5. maxime cum sit diversa ratio, quoad hoc in pensionibus, ac beneficiis. Nam in beneficiis sit istud Decretum, ut statim possint à Papa prouideri, quæ ratio cessat in pensionibus.

28 Et quando t̄ pensiones, etiam expresse decernerentur vacare de stylo, non censerentur tamen effectualiter vacare ante adeptam possessionem Episcopatus, iuxta supra dictam styli interpretationem Abbatibus & aliorum d. q. a. p. 8.

29 Sed t̄ nihilominus verius puto, tunc statim vere vacare, & ex tunc non deberi, quia Papa ita vult iuxta dicta n. 10.

30 Aduertendum t̄ est tamen, quod beneficia quæ promoti obtineat, tempore promotionis sunt Papæ reservata per extrauag. ad regimen de præbendis, siue tunc, siue postea, quomodo cunque vacent Caslad. dec. 2. & 3. de consuet. Simoneta d. 7. 27. Mandos. reg. 1. q. 15. & Nauarr. in d. c. accepta oppos. 10. solutione, nu. 34.

31 Et t̄ quamvis d. extrauagans, ad regimen sit temporalis, & ad vitam conditoris, non perpetua, tamen omnes summi Pontifices eam renouant in 1. reg. Cancellaria, ut ait Caslad. d. decif. 3. ad fin. & ita videmus semper.

32 Vnde t̄ alias Rota resoluit, promoti ad Episcopatum spoliato beneficiis, quæ ante promotionem obtinebat, si non ostendit, quod in promotione habuit retentionem, non esse dandam restitutionem, quia per promotionem huiusmodi beneficia vacant in curia, & sunt reservata, tam propter vacationem in curia, quam propter extrauagantem ad regimen, ac propter easdem Decretis irritanti, quod discolorat titulum, & possessionem inficit, non venire restituendam, & ita tenuerunt omnes domini vno excepto 2. Martij 1554. ut per Guidobonum decif. 106. in manuscript.

33 Id autem, quod t̄ in ista decisione dicitur, beneficia promoti vacare in curia, & uti in curia vacantia, esse etiam reservata intelligendum est, iuxta supradicta, quando in promotione Papa decernit ea vacare per promotionem ipsam, quæ sit in curia, iuxta dicta 5. par. c. 1. a. n. 73. & circa istam decisionem, vnde dicta d. c. 1. a. n. 413.

34 Rursus aduertendum t̄ est, quod prouisiones, & quæcunque dispositiones factæ de beneficiis resignatis simpliciter, vel ex causa permutationis per promouendos ad Ecclesias cathedrales & quascunque prælaturas inter earum vacationis, & promotionis tempora sunt cassæ, & irritæ, nulliusque roboris, vel momenti, ut in regula 25. Cancellaria, de beneficiis vacaturis per promotionem.

35 Quam t̄ ultra glossatorem, Soto, & Rebuff. ibi, & in concord. ut de mādatis Apostolicis, §. statim, verb. monasteria, vers. quæro, an electus, explicant Mandos. super eadem reg. quæ apud eum est 26. & Flamin. Par. d. libro 3. quæst. 1. a. num. 83. & ex professo q. 1. §. 6. per totam.

36 Quæ t̄ regula habet locum, non solum in resignationibus factis in manibus ordinariorum, sed etiam factis in manibus Papæ, etiam in fauorem, & cum reservatione aliqua, ut tenuit Rota in vna Cremon. pensionis, coram Do. Cantucio de anno 1584. ut per Flamin. Parif. d. quæst. 6. numer. 19. & 35. quæ decisio habetur l. p. diuersor. 791. & in eadem causa est alia

2. Tom.

794. quæ mihi non videtur vera.

Beneficia t̄ tamen quæ habent nominati ad Episcopatus per Regem Hispaniæ, resignari solent cum derogatione istius regulæ in fauorem illorum, quos Rex vult & nominat.

Supradicta t̄ autem procedunt in minoribus beneficiis, quæ promotus antea obtinebat, de quibus loquitur text. in d. c. cum in cunctis. §. 1. de elect. & in d. c. si quis Episcopi 92. dist. tex. vero in d. c. si quis iam translatus, & ibi gl. 21. q. 2. loquitur de minoribus beneficiis tam primo, quam secundo.

Secus autem t̄ est in Episcopo translato ad alium Episcopatum, nam prius Episcopatus statim vacat per translationem ad secundum, & absolutionem à primo, per prius factam à Papa, accedente ipsius translati consensu, etiam non adeptam possessionem secundi, Abb. post alios in cap. fin. 13. de postulat. pralator. & optime consil. 101. par. 2. Paulinus de offic. & post restare c. pralatio ultimo, num. 7. & 2. par. 8. q. num. 30. Gregor. Lopez in l. 3. m. 16. par. 1. gloss. penul. Mandos. de signaturâ gratiæ, tit. de translationib. vers. 2. 3. & 5. & cum communi, Mascard. dict. conclus. 183. a numero 15. & particulariter numero 33. qui plures Doct. refert, Franc. Marcus decif. 1089. & Prosper de Augustino in appen. ad summam bullarum quarante, verb. Capitulum sede vacante, in princip. pag. 520. qui ait, quod terminum octo dierum post mortem Episcopi præscriptum cap. ad constituendum vicarium, ex Decreto Concil. Trid. sess. 24. cap. 16. refertur S. eiusdem Concilij Congregationem declarasse currere Capitulum, etiam à die scientiæ translationis Episcopi ad aliam Ecclesiam, quando tamen à summo Pontifice fuerit Episcopus absolutus à vinculo prioris Ecclesiæ, quia tunc dicitur proprie vacare sedes per translationem, etiam ante adeptam possessionem secundæ Ecclesiæ, & tunc cessare administrationem, & fructuum perceptionem, censuit S. Congregatio super causis Episcoporum, &c.

Quamvis t̄ contra teneat Romanus d. cons. 345. n. 17. nempe, quod ad hoc, ut ipsius translatus vacet Ecclesiæ, necesse est, quod translatus ipse possessionem Ecclesiæ, ad quam translatus extitit, quæserit, aut per eum steterit, quem sequitur Felin. in c. eam te, de rescript. nu. 8. vers. & dicitur translatus, & Hojeda l. p. c. 3. num. 12. & Azor d. lib. 7. cap. 16. quæst. 12. & Parlad. differ. 120. n. 12. Nec multum discrepat Gonzalez d. gl. 15. n. 49.

Videtur t̄ tamen consuetudine receptum in Hispania, saltim frequentius, quod Episcopi translati ad alium Episcopatum administrant in primo, & in eius possessione permaneant, donec possessionem secundi adipiscuntur, vel promotus ad primum possessionem eius capiat, quamvis non facient fructus suos, nec eos lucrabuntur à die translationis factæ, cum consensu illorum, arg. notatorum supra 2. par. cap. 1. a. numero 125. & ita seruatur, maxime cum lucentur fructus secundi Episcopatus. Et ita fuit seruatum in Ecclesia Pampilonen. in promotione illustrissimi D. Bernardi de Rojas Sandoual ad Ecclesiam Gienensem, & in promotione D. Anton. Zapata Card. illustrissimi ad Burgen. nam non fuit publicata sedes vacans, donec acciperetur possessio secundæ Ecclesiæ, & cum in promotione D. Bernardi de Rojas Capitulum prætenderet publicare sedem vacantem, constando de promotione, & translatione ante adeptam possessionem secundæ, consilium Cameræ dedit prouisionem, ut non publicaretur, donec esset accepta possessio Ecclesiæ Gienensis, & ita

FF

etiam fuit feruatum in Ecclesia Lucen. & Segobien. & in aliis Ecclesiis.

42 Non tamen valebit prouifio ab eis facta de beneficiis vacantibus post translationem, ex *reg. 2. Cancell.* vbi referuntur beneficia vacantia post Ecclesiarum dimissionem, seu amissionem, vsque ad promotionem, & possessionem successorem, de quo supra *par. cap. 1. a. n. 245.*

43 Verum licet per Episcopatum priora beneficia vacent, per adeptionem tamen dignitatum, vel beneficiorum, non vacat Episcopatus, *cap. cum nostris, de concess. preben. vbi Abb. n. 4. Rebus. in concord. tit. de mandat. Apostolic. §. statumus, verb. monasteria, vers. nota tamen, & in reg. 56. Cancellaria circa fin.* vbi idem dicit in Abbatia, quod non vacat per adeptionem beneficii, *Corraf. d. cap. 10. 1. par. n. 8. & Colmas d. tit. de collatio. §. item insuper, verb. disponere, qui dicit, quod capitulum de multa loquitur in curatis, & dignitatibus, nec habet locum in Episcopatu, Nauarr. d. conf. 14. de elect. nu. 3. & Hojeda d. cap. 4. numero 12.*

44 Sed an collatio dignitatum, vel beneficiorum facta Episcopo valeat, dicendum est quod non, nisi fiat ex dispensatione Papæ, aut ex iusta, & necessaria causa, vt verbi gratia, quia Episcopus non erat in possessione Episcopatus, sed exulabat, vel quia non habet fructus sufficientes ad se sustentandum, &c. vt in *d. cap. cum nostris, & ibi Abb. numero 4. 7. & 15. & communis ibi, idem Abb. in cap. Ecclesia vestra 2. de election. numero 3. & d. conf. 101. par. 2. numero 6. Staphil. 7. forma expellat. num. 3. Colmas d. verb. disponere, Lamber. 1. par. 2. lib. 7. art. 16. & Man. Rodrig. in sum. 2. 10. c. 10. n. 7. Lessius de iust. & iur. libro 2. c. 34. n. 139.*

45 Episcopo tamen titulari, vel qui renuntiavit Episcopatu, facta collatio, prefertim de beneficiis simplicibus valebit, *Nauarr. d. conf. 14. & 15. de elect. fauet Perez de Lara de annuerf. & capell. lib. 2. c. 7. n. 16. pro quo facit text. in cap. ad supplicationem, de renuntiat. quamuis Cardin. ibi num. 1. dicat, quod ei qui renuntiavit Episcopatu, non possit sine causa, & dispensatione conferri beneficium. Et quamuis Burfatus d. conf. 351. lib. 4. precipue, num. 23. teneat, quod persona promoti ad Episcopatum titularem redditur inhabilis ad alia beneficia in futurum obrinenda, ita vt sine Pontificis indulto alia beneficia minime obtineat, dicens ita in specie tenere Cardinalem in Clem. in plerisque. §. fin. de elect. quest. 3. qui tamen id non dicit.*

46 Et ita consultus respondi pensionem referuatam Episcopo titulari, absque dispensatione esse validam, maxime facta mentione Papæ, quod erat Episcopus, ex quo inducebatur dispensatio in casu, quo esset necessaria ad l. quidam consulebant, in fin. ff. de re iudic. & tradita per D. Card. Tuschum *littera D. verb. dispensatio, & Thom. Sanchez qui plures refert de matrimonio lib. octauo, disput. 4. a. n. 2. & Rotam in vna Ferentina pensionis 23. Ianuarij 1602. coram D. Ortembergo dicentem, quod eo ipso, quod Papa sciens & volens grauauit Ecclesiam pensione, licet fructus essent tenues, Decreto Concilij Tridentini, sess. 24. c. 13. de reform. satis derogauit ex d. l. quidam consulebant, &c. Nec obstat text. in d. c. ad supplicationem, quod in contrarium allegabatur, ibi: Ad sustentationem conseruare ipsum, quasi dispensatiue id sit: quia responderetur ex istis verbis non colligi dispensationem, sed id esse secundum ius. Secundo, quando ibi sit dispensatio, ex eo esse, quod Archiepiscopo, de quo ibi beneficium*

fuit collatum ante licentiam cedendi Archiepiscopatu, & absolutionem ab eo datam à Papa, vt videtur colligi ex ipso textu.

Preterea valebit collatio beneficii facta electo in Episcopum ante confirmationem: nam ante confirmationem est capax alterius beneficii, si sibi conferatur, & vacabit post confirmationem, sicut alia obtenta, nec per illius assecutionem ius per electionem quæsitum perditur ipso iure cum non inueniatur iure cautum, &c. *Colmas d. verb. disponere.*

CAP. VII.

De vacatione ob promotionem ad Abbatiam.

SUMMARI A.

Omnia etiam beneficia promoti ad Abbatiam vacant adepta possessione pacifica ipsius, vel si per eum steterit, etiam si non fuerit benedictus, n. 1. Pro quo allegatur, *cap. presbyteros 16. quest. 1. & facit reg. Cancell. 25. n. 2.*

Id procedit tam in Abbatibus regularibus, quam secularibus, n. 3. intelligendo de Abbatibus secularibus, quando Abbas in Ecclesia collegiata habet generalem, & omnimodam, & quasi Episcopalem iurisdictionem, ita vt dici possit sponsus, & pastor, sicut in aliis Abbatibus secularibus, n. 4.

Procedit etiam in priori, seu prioratu: qui habet locum Abbatis, & est principalis prelatura in Ecclesia regulari, seu collegiata, & in effectu est eadem dignitas, ac Abbatia, & idem si vocaretur alio nomine, n. 5.

SIMILITER etiam omnia beneficia promoti ad Abbatiam vacant adepta possessione pacifica ipsius, vel si per eum steterit quominus eam adipiscatur, etiam si non fuerit benedictus, *Oldrad. consil. 14. Felin. in cap. eam 16. de rescript. num. 7. Decius in cap. cum in cunctis. §. 1. de elect. num. 4. probus ad Monachum in cap. 2. de prebend. in 6. numero 31. Colmas in pragmatica sanctione, tit. de elect. cap. licet, §. censuit, verb. benedictionis, Selua de benefic. 1. par. quest. 2. num. 49. Rebus. in concordatis, tit. de mandat. Apostolicis, §. statumus, verb. monasteria, & consil. 14. & cum Pauino Gigas de pension. quest. 65. Rosin. de benef. cap. 5. a. numer. 33. Pet. de Baisio in Directorio electionum 3. par. cap. 48. num. 7. & 8. Hojeda qui alios refert de incomparabilitate benefic. 1. par. cap. 6. a. numer. 1. Flamin. Parif. de resignatione benefic. lib. 3. quest. 1. a. numer. 95. & Zechus de benefic. & pension. Ecclesiast. cap. 5. numero 4. & non vixisse D. Cardin. Tuschus conclus. 71. littera B. nu. 11. & 12.*

Pro quo allegatur text. in *cap. presbyteros 16. quest. 1. & facit reg. 25. Cancell. de beneficiis vacaturis per promotionem ad Ecclesias, & monasteria, tam in titulo, quam in text. ibi, Vacaturis per promotionem quorumcunque ad Ecclesias, & monasteriorum regimina, &c.*

Quod procedit tam in abbatibus regularibus, quam secularibus, *Hojeda ibi num. 2. & Flamin. Parif. n. 99. 3. & facit quod idem Hojeda dicit cap. 5. preced. numero 2.*

Hoc tamen